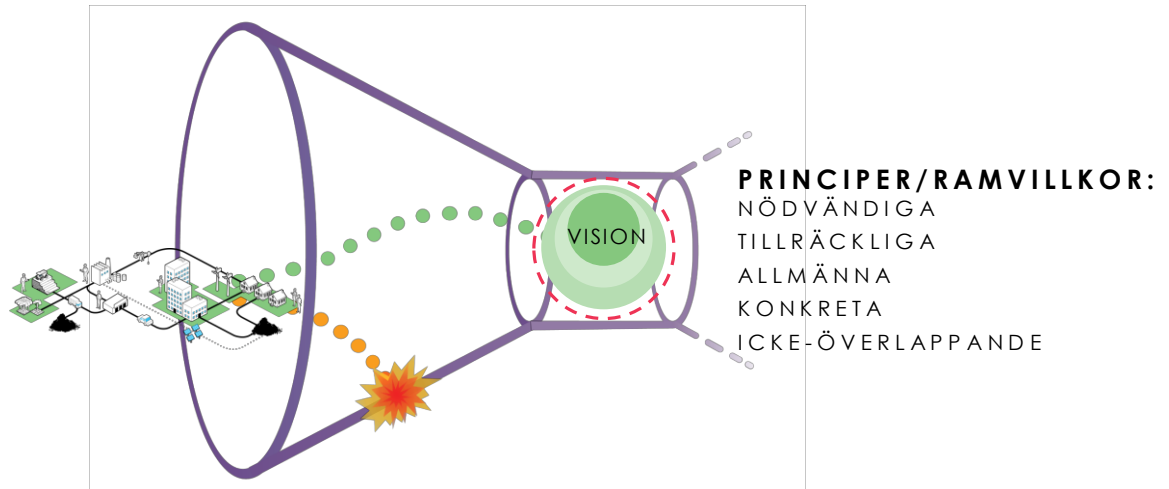

SYSTEMATISK HÅLLBAR UTVECKLING

Nu vill vi finna generella ramvillkor för bot av den största patienten, civilisationen som lider av den dödliga sjukdomen icke-hållbarhet. Vi vill ju tackla alla myriaderna av hållbarhetsproblem vid roten till det onda, istället för att utan koll på helheten fixa ett problem i sänder och därvid skapa flera andra någon annan stans. Precis som när olika yrkesgrupper inom medicinen samarbetar för att tackla cancer vid roten till det onda – att genom innovativ design uppfylla de verkliga ramvillkoren för framgång. Efter ett systematiskt internationellt utvecklingsarbete under 30 år, som engagerat forskare, näringsliv och offentlig sektor över hela världen, kan vi idag säga att vi lyckats. Bilden visar kravlistan av kriterier för robusta ramvillkor som vi körde mot.

Ramvillkoren för "bot av icke-hållbarhet" uppfyller kriterierna för *robusta* ramvillkor (se listan på bilden), och då blev det också möjligt att utveckla systematiska metoder för att uppnå ramvillkoren *med gradvis förbättrad ekonomi*. Så vad är kraven på sådana principer som kan fungera som ramvillkor för (re)design?

1. Principerna är *nödvändiga* för att vi skall kunna kalla något för hållbart. Men inte mer än så, för vi vill inte blanda fakta med värderingar och saker som kan diskuteras. Sånt tillhör istället den spännande fortsättningen, när vi skall välja mellan olika möjliga alternativ.
2. Principerna är *tillräckliga*, dvs. täcker in allt som behövs. Det gäller att inte glömma viktiga områden och aspekter.
3. Principerna är *allmänna*, så att alla kan förstå och så att vi kan samarbeta tvärs över sektors- kunskapsområden.
4. Principerna är *konkreta*, så att de verkligen leder till verkstad och vägleder konkreta steg-för-steg förändringar.
5. Principerna *överlappar inte* varandra, så att de ger klarhet i planeringen, och så att vi kan *mäta* att vi verkligen går åt rätt håll.

SÖKANDET FÖR
GEMENSAMMA
RAMVILLKOR FÖR
HÅLLBARHET MÅSTE
BÖRJA HÄR

Vi behövde börja på den här nivån. Frågan man ställer sig, sedan man tänkt efter lite, är, precis som i exemplet cancer: vilka är *grundmekanismerna* bakom förstörelsen av det här systemet, alltså roten till alla tusentals hållbarhetsbekymmer längs trattväggen i det stora hotade system vi bebor tillsammans.

UNIVERSELLA HÅLLBARHETSPRINCIPER

När vi är hållbara *bidrar* vi inte till att utsätta naturen för systematisk...

1. ...koncentrationsökning av ämnen från berggrunden

2. ...koncentrationsökning av ämnen från samhällets produktion

3. ...degradering på fysiskt sätt

och vi *bidrar* inte till att människor utsätts för strukturella hinder för...

4. ...hälsa, 5. ...inflytande, 6. ...kompetens, 7. ...opartiskhet och 8. ...meningskapande.

Genom det lilla ordet "inte" fick vi nu robusta ramvillkor för hållbara samhällen och organisationer och produkter. Tillsammans uppfyller dessa principer, inga andra, kriterierna för ramvillkor för hållbar redesign för vilket projekt eller organisation som helst. Dvs. de är *nödvändiga, tillräckliga, konkreta, allmänna* och *icke-överlappande*. Varje kombination av detaljer som uppfyller ramvillkoren är hållbart. Varje målbild eller organisation utanför dessa ramvillkor, är det inte dvs bidrar till förstörelse någonstans i systemet. Nu kan alla organisationer modellera fram attraktiva hållbara framtidsbilder, och presentera sin hållbarhetsstrategi:

"I vår framtida organisation bidrar vi inte till att på någon nivå bryta dessa universella principer. Så här ser våra tänkbara lösningar ut, och så här lägger vi ut dessa förslag i en stegvis strategi tillsammans i våra intressentnätverk för att uppfylla principerna och undvika kostnader och förlorade möjligheter (mot trattväggen) längre fram, och mot den bakgrunden är det här de viktiga indikatorerna för oss... osv".

Princip 1: Tänk fossilt koldioxid i atmosfären, tungmetallen kadmium i våra njurar, och fosfat i våra sjöar...

Princip 2: Tänk freoner i stratosfären, kväveoxider i våra hav och dioxiner i det biologiska livet ...

Princip 3: Tänk stora kalhyggen, utdikning av våtmarker, och hårdgöring av naturtytor genom mer och mer asfaltering.

Principerna för *social* hållbarhet presenteras vid den nedre gula bilden till vänster, och handlar om att avlägsna de fem grundläggande hindren för *tillit* mellan grupper av människor den grundläggande funktionen i ett friskt socialt system. I sin tur avgörs allmän tillit till människor emellan av i vilken mån de litar på människorna med makt. Forskning visar att ifall människor litar på chefer och ledare på olika nivåer, litar de också på varandra. Och omvänt. Litar vi inte rent generellt på chefer, statsråd, domare, sjukhus, lärosäten..., så sjunker även den *interpersonella* tilliten. Vilket leder till sociala sjukdomar som segregering (man litar bara på personer man känner), korruption (de andra fuskar säkert, så då gör väl vi det också), minskad social rörlighet (född fattig, alltid fattig), droger, kriminalitet, samt minskad lojalitet, kreativitet och innovationskraft i organisationer.

Så i det socialt hållbara samhället *upplevs* inte människor med makt, liksom normer och regler som upprätthålls av människor med makt, vara hinder för Hälsa (tänk t ex "arbetsmiljöer"), Inflytande (tänk t ex "enkäter hos personal"), Kompetens (tänk t ex "utbildningsprogram"), Opertiskhet (tänk t ex "vissa") och Meningskapande (tänk t ex "religionsfrihet").

Ramvillkoren är nu rikligt testade i organisationer världen över, och vi vet att de radikalt ökar kreativitet och innovationskraft, samt skapar kreativ och innovativ samverkan i värdekedjor och över sektorsgränser.